



Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
8 Пж 1096/21
19.05.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Биљане Суботић, као председника већа, судије Миле Ђорђевић и судије Јасмине Ђурђевић, као чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из, ул., чији је пуномоћник Драган Антић, адвокат из,, против туженог Текстилна индустрија „ТИГ“ АД у стечају, из Грделице, чији је пуномоћник Слободан Николић, адвокат из Лесковца, Стојана Љубића 12 улаз 7, ради утврђења, вредност предмета спора 3.644.101,67 динара, решавајући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Привредног суда у Лесковцу 3. П. 592/2016 од 18.11.2020. године, у седници већа одржаној дана 19.05.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА жалба тужиоца, па се пресуда Привредног суда у Лесковцу 3. П. 592/2016 од 18.11.2020. године, у делу става I изреке којом је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди као основано потраживање тужиоца према туженом у износу од 3.104.101,67 динара, и у ставу II изреке **ПОТВРЂУЈЕ**.

II ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА жалба тужиоца, па се пресуда Привредног суда у Лесковцу 3. П. 592/2016 од 18.11.2020. године, делимично **ПРЕИНАЧАВА** у делу става I изреке и **ПРЕСУЂУЈЕ**:

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА тужбени захтев тужиоца, па се утврђује да је основано потраживање тужиоца према туженом у износу од 540.000,00 динара.

III ПРЕИНАЧАВА СЕ решење о трошковима поступка у ставу III изреке и решава:

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 535.189,13 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде под претњом принудног извршења.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 25.516,12 динара у року од 8 дана од дана пријема преписа другостепене одлуке.

Образложење

Пресудом Привредног суда у у Лесковцу 3. П. 592/2016 од 18.11.2020. године у ставу I изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је основано његово потраживање према туженом у износу од 3.644.101,67

динара. У ставу II изреке, одбијен је као неоснован предлог тужиоца за одређивање привремене мере забране туженом да располаже односно отуђи објекат "Ткачница" у селу Клисуре, општина Сурдулица изграђеног на кп. бр. 4501, кп. бр. 4536/2, кп. бр. 4537/2 и кп. бр. 4548/2 КО Клисуре. Ставом III обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 802.650,00 динара.

Против наведене пресуде првостепеног суда, тужилац је благовремено изјавио жалбу побијајући је у целости из свих законом предвиђених разлога, па је у смислу образложених навода жалбе предложио да се пресуда преиначи, тако што ће се усвојити тужбени захтев у целости, а тужени обавезати на плаћање свих трошкова спора или пак да се укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Одговор на жалбу није дат.

Испитујући правилност побијане пресуде применом одредбе члана 386. и 387. Закона о парничном поступку, другостепени суд налази да је жалба тужиоца делимично основана.

Првостепена пресуда није захваћена битним повредама одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Према стању у списима, Уговором о чувању, одржавању и коришћењу Погона ткачнице у Клисури који је међу парничним странкама закључен дана 04.08.2004. године, тужилац је као корисник преузео обавезу да ће чувати, одржавати и користити Погон ткачнице у Клисури, чији је власник тужени, до приватизације - продаје, да ће плаћати зависне трошкове по основу коришћења уговора (утрошак електричне енергије, воде, телефона и сл.) редовно, надлежним службама. Чланом 5. уговора, предвиђено је да уговор престаје да важи даном окончања поступка приватизације туженог, једностраним отказом уговора или споразумно. Дана 16.11.2005. године, на меморандуму туженог састављена је потврда бр. 04. која је оверена печатом и потписана од стране овлашћеног лица туженог, из чије садржине произлази да је тужилац дао туженом на име позајмице износ од 182.981,50 динара, као и износ од 540.000,00 динара, односно укупно 722.981,50 динара. Овај доказ тужени је током поступка оспорио, истичући да актима туженог није предвиђен овакав начин задуживања, да је износ од 182.981,50 динара који се наводи у овој потврди враћен тужиоцу, а да за износ од 540.000,00 динара, који је такође наведен у овој потврди, нема доказа да је извршена уплата на текући рачун туженог или пак да је евидентирана ова уплата кроз дневник благајне туженог.

Налазећи да тужилац током поступка није доказао да је туженом дао зајам у износу означеном у предметној потврди, првостепени суд одбија тужбени захтев у овом делу, с обзиром да је из основног и допунског налаза и мишљења судског вештака економско – финансијске струке утврдио да се у конкретном случају није радило о датој позајмици туженом, већ да је тужилац наведена новчана средства плаћао туженом ради исплате купопродајне цене предметног објекта. Ово посебно имајући у виду утврђену чињеницу да се предметна потврда не налази у пословној документацији туженог, да за износ од 540.000,00 динара нема доказа да је извршена уплата на текући рачун туженог или да је уплаћена готовина евидентирана кроз дневник благајне туженог.

Испитујући првостепену пресуду, другостепени суд налази да је првостепени суд у својој одлуци потпуно утврдио чињенично стање, а у односу на које чињенице је извео неправилан закључак о постојању других чињеница на којима је заснована пресуда, што је резултирало погрешном применом материјалног права, а које се тиче примене одредби члана 557. Закона о облигационим односима.

Тужилац током првостепеног поступка као и уз пријаву потраживања доставио суду на увид оригинални потврду број 04 која је оверена печатом и пописана од стране овлашћеног лица туженог, из чије садржине произилази да је тужилац дао туженом на име позајмице износ од 182.981,50 динара као и износ од 540.000,00 динара односно укупно 722.981,50 динара.

У току првостепеног поступка из налаза и мишљења вештака произилази да је позајмица од 182.981,50 динара враћена тужиоцу, док позајмица од 540.000,00 динара није књижена у пословној докуменатцији туженог односно да је враћено све што је прокњижено.

По мишљењу другостепеног суда не може се као правилан прихватити закључак првостепеног суда да се из наведеног доказа не може закључити шта је тужилац овом уплатом плаћао, да ли се ради о позајмици или купопродајној цени, посебно код чињенице да је суд у току првостепеног поступка извршио увид и у списе предмета П.бр.552/2013, чији је предмет утврђивање права својине тужиоца на пословном објекту погон "Ткачница" у с. Клисуре, и земљишту на коме је објекат саграђен, евентуално обавезивање туженог да тужиоцу на име накнаде штете исплати износ од 3.290.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.09.2004. године па до исплате и да тужени тужиоцу врати купопродајну цену од 540.000,00 динара са ззк на сукцесивно исплаћене износе. Наведена парница окончана је доношењем првостепене пресуде П.552/2013 од 18.07.2014. године којом је одбијен тужбени захтев тужиоца АА из којим је тражио да се утврди према туженом Текстилна индустрија „ТИГ” АД Гределица — у стечају да је тужилац стекао право својине на наведеном објекту. Одбијени су и евентуални тужбени захтеви. У поступку по жалби тужиоца, првостепена пресуда П.552/2013 од 18.07.2014. године потврђена је пресудом Привредног апелационог суда Пж 6849/14 од 14.05.2015. године.

Поднетом тужбом тужилац је тражио утврђење основаности дела пријављеног потраживања при чему је пријавом потраживања у току стечајног поступка над туженим тужилац као стечајни поверилац је потраживао по основу датог зајма 9.220 евра са каматом у износу од 1.427,75 евра укупно 10.647,75 евра (969.337,32 динара главница +150.105,35 динара камата), чије утврђење основаности је тажио и тужбеним захтевом.

Из стања у списима произилази да је тужилац АА саслушан у својству парничне странке навео да је "уплате вршио на име купопродајне цене за објекат „Ткачница" и да никада није било речи о зајму, већ о исплаћивању купопродајне цене, а тужени је у својој евиденцији уносио као позајмицу. Новац је позајмљивао руководству туженог, од маја 2004. године до 2005. године и то на име исплате купопродајне цене."

Првостепени суд је поклатио веру исказима сведока ББ, ВВ и ГГ, јер се исти међусобно поклапају и сагласни су у погледу одлучне чињенице да је тужилац новац давао правном претходнику туженог за исплату зарада радницима.

Другостепени суд не може прихватити закључак првостепеног суда да су искази наведених сведока сагласни и у погледу чињенице да је позајмљени новац враћен тужиоцу, а што је утврђено и налазом и мишљењем вештака економско финансијске струке, ДД из То из разлога што је из исказа сведока ГГ на записнику од 30.09.2020. године, у коме се наводи "да је у периоду пре 2005. године тужилац вршио позајмице туженом, да све што је прокњижено враћено је тужиоцу и то око 30 % од укупно позајмљеног новца. Као и да постоји потврда коју је сведок издао тужиоцу, а тиче се података из књиговодствене документације, коју тужилац поседује".

Из сагласних исказа саслушаних сведока у току првостепеног поступка произилази да је тужилац давао позајмице туженом, по ком основу је дат и новац сагласно издатој потврди бр. 04 од 16.11.2005. године. То посебно код чињенице да је

потврду потписао законски заступник туженог и исту оверио печатом а чију садржину нису оспорили салушани сведоци посебно сведок ГГ код туженог и посебно код чињенице да је наведена потврда сачињена након издатих налога благајни од другог и трећег месеца 2005. године по којима је враћен део позајмице у износу од 182.981,50 динара а што представља и део позајмица исказаних у потврди.

Имајући у виду наведено другостепени суд није могао прихватити закључак првостепеног суда да применом правила из терета доказивања тужилац није доказао да је вршио позајмице туженом јер никада није закључен уговор о зајму обзиром да из исказа тужиоца произилази да је новац давао на име исплате купопродајне цене те је јасно да се потраживање не односи на зајам.

Одредбом члана 557. Закона о облигационим односима прописано је да се уговором о зајму обавезује зајмодавац да преда у својину зајмопримцу одређену количину новца или којих других заменљивих ствари, а зајмопримац се обавезује да му врати после извесног времена исту количину новца, односно исту количину ствари исте врсте и истог квалитета.

Одредбом члана 558. Закона о облигационим односима прописано је да (1) Зајмопримац се може обавезати да уз главницу дугује и камату. (2) У уговорима у привреди зајмопримац дугује камату и ако она није уговорена.

Имајући у виду наведене законске одредбе другостепени суд налази да је делимично основан тужбени захтев тужиоца у погледу утврђења потраживања у делу датог зајма у висини од 540.000,00 динара из разлога што потврда туженог потврђује позајмицу тужиоца па иста има својство уговора о позајмици, иста је по својој правној природи нејавна исправа али има доказну снагу јер испуњава форму потребну за пуноважност приватних исправа и у материјалном смислу има све елементе правног посла на који се односи, наведена потврда садржи потпис дужника али и износ зајма.

Тужилац је тужбеним захтевом потраживао на дату позајмицу затезну камату по есконтној стопи Централне Европске банке за евро почев од дана давања зајма до дана отварања стечајног поступка.

Из утврђеног чињеничног стања у току првостепеног поступка није се могло утврдити када је доспелост датог зајма-позајмица, како би се могла досудити камата, нити да је тужилац сагласно одредби члана 324. Закона о облигационим односима позвао дужника-туженог на повраћај истог.

Међутим, правилно је првостепени суд, насупрот наводима жалбе тужиоца, применио правило терета доказивања када је нашао да је неоснован захтев тужиоца којим тражи да се утврди да је основано потраживање према туженом на име трошкова чувања и обезбеђивања објеката „Ткачница” у износу од 1.703.106,00 динара, почев од 01.04.2004. године (када је по наводима из тужбе тужилац ступио у државину објекта) до дана отварања стечајног поступка (24.12.2010. године). То из разлога јер је између парничних странака закључен Уговор о чувању, одржавању и коришћењу погона „Ткачница” у Клисури од 04.08.2004. године којим је у чл. 1, 3 и 5 предвиђено да корисник, овде тужилац преузима обавезу да ће чувати, користити погон „Ткачница” у Клисури чији је власник тужени, до приватизације — продаје, да ће платити зависне трошкове по основу коришћења уговора (утрошак е.енергије, воде, телефона). Чл.2 наведеног Уговора одређено је, уз обострано поштовање обавеза, по основу пословне сарадње да корисник без знања власника не сме вршити у погону никакву адаптацију, реновирање или било које грађевинске радове. Предметни уговор важио је до 24.07.2006. године. Током трајања уговора, странке нису оспориле садржину и правилност истог.

Правилан је закључак првостепеног суда да након раскида Уговора, а до отварања стечајног поступка, тужилац није доказао да је имао трошкове чувања и

обезбеђивања објекта, нити да постоји правни основ по коме је био у државини објекта.

Правилно првостепени суд закључује да је неоснован захтев тужиоца за потраживање на име плаћања утрошка електричне енергије у наведеном објекту, у периоду од 01.04.2004. године до 24.12.2010. године, у износу од 851.553,00 динара јер тужилац, није доказао да је извршио плаћање у наведеном износу, при чему је првостепени суд имао у виду и чињеницу из Уговора да се тужилац обавезао да плаћа текуће обавезе утрошка електричне енергије у време важења уговора, а након истека важења тужилац суду није доставио доказе из којих се може утврдити висина истих а по наводима туженог, а које наводе није оспорио ни тужилац у току првостепеног поступка, након настанка спора између странака тужилац је престао да плаћа електричну енергију.

Имајући у виду наведено као и утврђено чињенично стање у току првостепеног поступка правилно је првостепени суд утврдио да тужилац у току првостепеног поступка није доказао да је постојао основ коришћења спорног објекта након раскида уговора од стране туженог дана 24.07.2006. године, нити је тужилац у току поступка доказао да је са туженим био у облигационом односу по основу Пословодства без налога које постоји у случају вршења туђих послова, правних или материјалних, без налога или овлашћења, али за рачун онога чији су послови, а ради заштите његових интереса, коме се незвано може приступити само ако посао не трпи одлагање, те предстоји штета или пропуштање очигледне користи, а што у конкретном случају није случај.

При таквом стању ствари, суд је нашао да су испуњени услови да се сходно одредби члана 394. став 1. тачка 3. Закона о парничном поступку овде првостепена пресуда делимично преиначи и тужбени захтев према туженом делимично усвоји, односно да се утврди потраживање туженог према тужиоцу по основу датог зајма у износу од 540.000,00 динара.

Правилно је првостепени суд донео одлуку одлучујући о предлогу за одређивање привремене мере, тако што је наведени предлог одбио као неоснован. То из разлога јер је о идентичном предлогу за одређивање привремене мере већ одлучено у предмету Основног суда у Сурдулици П.бр.4924/2010 од 06.07.2010. године тако што је у ставу I изреке решења делимично усвојен предлог тужиоца АА па је туженом ДП ТИ „ТИГ“ из Гределице - у стечају забрањено да отуђи или оптерети своју непокретност — пословни објекат изграђен на кп.бр.4501, 4536/2, 4537/2 и 4548/2, уписане у ЛН ф. 1147 за КО Клисуре, под претњом трпљења последица. У наведеном делу решење је постало правноснажно јер се на наведени став изреке решења суда опште надлежности странке нису жалиле. Правилно првостепени суд закључује да тужилац неосновано захтева да се поново одлучује о истом предлогу, а посебно код чињенице да тужилац није успео ни у парничном поступку који се води пред Привредним судом у Лесковцу 4П. 552/13 у коме је тражио да се утврди да је стекао прво својине на пословном простору над којом непокретношћу је тражио и одређивање привремене мере. Имајући у виду наведено правилно је првостепени суд донео одлуку у ставу II изреке пресуде, а што у свему прихвата и другостепени суд, због чега је првостепену пресуду у наведеном делу и потврдио, сагласно одредби члана 401. Закона о парничном поступку.

Одлуку о трошковима поступка другостепени суд је донео применом одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку, а у вези са чланом 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку и сходно одредби члана 401. став.1 тачка 3. Закона о парничном поступку преиначио првостепену одлуку о трошковима поступка, па би

тужиоцу да је у целини успео у спору били признати трошкови на име састава тужбе и 11 образложених поднеска у износу од по 22.500,00 динара што је укупно 270.000,00 динара, заступање од стране адвоката на 25 одржаних рочишта у износу од по 24.000,00 динара што је укупно 600.000,00 динара, приступа од стране адвоката на 8 неодржаних рочишта у износу од по 12.750,00 динара укупно 102.000,00 динара, трошкове вештачења у износу од 20.000,00 динара, и трошкове судске таксе на тужбу, првостепену пресуду и жалбу у износу од по 67.021,00 динара укупно 201.063,00 динара, а што би све укупно чинило износ од 1.193.063,00 динара. Како је тужилац у овом спору успео са 14,81% то му припадају трошкови у износу од 176.573,32 динара.

Туженом би да је у целини успео у спору припали трошкови на име састава одговора на тужбу и 6 образложених поднесака у износу од по 22.500,00 динара укупно 157.500,00 динара, заступање од стране адвоката на 24 одржаних рочишта у износу од по 24.000,00 динара што је укупно 576.000,00 динара, приступа од стране адвоката на 8 неодржаних рочишта у износу од по 12.750,00 динара укупно 102.000,00 динара, а што би све укупно чинило износ од 835.500,00 динара. Како је тужени у овом спору успео са 85,19% то му припадају трошкови у износу од 711.762,45 динара. По извршеном пребоју досуђени су трошкови туженом у износу од 535.189,13 динара.

Тужеоцу нису признати трошкови дангубе и превоза за адвоката из разлога што наведени трошкови не представљају нужне трошкове поступка док туженом нису признати трошкови на име вештачења јер је наведене трошкове предујмио тужилац као и ни трошкови таксе на одговор на тужбу из разлога што их тужени није тражио.

Одлуку о трошковима другостепеног поступка, суд је донео сходно одредби члана 165. став 1. Закона о парничном поступку, да је у целини успео у другостепеном поступку тужеоцу би били признати трошкови на име састава жалбе у износу од 45.000,00 динара, трошкови таксе на жалбу и таксе на другостепену одлуку у износу од по 67.021,00 динара што све укупно износи 179.042,00 динара, како је тужилац успео у спору са 14,81% то је другостепени суд обавезао туженог да тужеоцу накнади трошкове у висини од 25.516,12 динара.

ЈЂ/ЖГ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Биљана Суботић